

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

ună 1 cor. 70 bani, $\frac{1}{2}$ an 5 cor., $\frac{1}{4}$ an 10 cor., 1 an 20 cor.
Pentru ducerea la casă cu 30 bani pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 2 cor. 40 bani, $\frac{1}{2}$ an 7 cor., $\frac{1}{4}$ an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{2}$ an 10 franci, $\frac{1}{4}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-ora 12 bani,
a treia-ora 10 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplăci Nr. 15.

Se prenumără la poște și librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Numeri singuratici la 10 bani se vând în Sibiu: la librăria „Tipografia”, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaelis, strada Cisnădiei, 27. — În Alba-Iulia: la librăria Weiss-Bernat „la tot rîc

„Rușinea
constituțiunii
maghiare“.

(*) Nu sînt aceste cuvintele noastre, căci din considerare față de dl procuror le-am suprima poate, ci ale dlui Szilágyi Dezső, stilpul guvernului și al partidului dela putere. Adevărat, că nu acum, ci înainte cu douăzeci-și-doi de ani le-a folosit leaderul maghiar, când era în opoziție față de Tisza Kálmán, dar în fine le-a zis, și acum i-le-a revocat în memorie deputatul opozițional Visontai Soma.

La 1878 voind ministrul-president de atunci Tisza Kálmán să reguleze dreptul de asociere și întrunire pe cale de ordinație ministerială, a zis Szilágyi Dezső, că o astfel de ordonanță ar fi rușinea constituțiunii ungurești și parlamentul de atunci a avut atîta respect față de sine, ca să respingă încercarea ministrului de a confisca drepturile cetățenești prin ordonanțe ministeriale.

Ei, dar vremile s'au schimbat și oamnenii deasemenea. Douăzeci de ani mai în urmă, la 1898, a făcut ministrul Perczel, sub oblăduirea lui Bánffy, ceea-ce n'a isbutit să facă la timpul seu Tisza. Vremea a schimbat și omul. Dl Szilágyi Dezső se află acum în șirele partidului dela guvern și — lucru caracteristic pentru caracterul politic al dlui Szilágyi — ceea-ce i-se părea la anul 1878 rușinea constituțiunii ungurești, la 1898 i-se părea glorie și ceea-ce a împedecat la 1878 pe Tisza să facă, a ajutat douăzeci de ani în urmă pe Bánffy și Perczel să facă.

Și dl Szilágyi a avut dreptate la 1878! Sînt doi ani dela lansarea ordonanțelor lui Perczel și șirul lung de probe înșirate de dl Visontai în ședința de Mercuri a parlamentului nu mai lasă nici o îndoială asupra adevărului spus acum douăzeci-și-doi de ani. Ordonanța lui Perczel ne-a așezat în stare de asediu clandestin, în stare excepțională, deși nu decretată, dar patentă.

Constituțiunea ungurească prevede libertatea de asociere și de întrunire. Dela restabilirea constituțiunii ungurești încoace însă, nici un guvern n'a cutezat

să codifice în formă de lege această libertate. Era o controversă stabilă între așa zisul spirit liberal și reacționar.

Amorului propriu al Maghiarilor le-ar fi convenit să codifice această libertate în spirit liberal, dar se temeau de naționalități, ca nu cumva prin dispozițiunile liberale ale unei legi de asociere și întrunire să le dea naționalităților o armă puternică contra politicii de stat maghiar, pe care o identifică Maghiarii cu statul ungar. Tot amorul propriu nu le-a permis să codifice această libertate în spirit reacționar, căci erau încă prea aproape de absolutismul austriac și astfel codificarea libertății de asociere și întrunire a rămas baltă până în zilele noastre.

Ce n'a cutezat să facă în lege, a încercat Tisza prin ordonanță, dar n'a isbutit. Parlamentul mai avea un dram de stimă pentru sine. A isbutit însă Perczel cu ajutorul lui Bánffy și de doi ani sîntem deja în plină floare sub regimul ordonanței lui Perczel. Deja când s'a lansat această ordonanță nu era nime în îndoială, că ascuțișul ei este îndreptat contra noastră. Acesta era și motivul, pe care parlamentul a luat cu plăcere la cunoștință ordonanța și domnul Szilágyi a încetat să mai vadă în o astfel de ordonanță rușinea constituțiunii ungurești.

Soartea întrunirilor noastre am relevat-o de nenumărate ori la acest loc, încât nu mai avem nimic nou de spus. Pentru noi e clar, că astăzi nu mai putem ține nici o întrunire liberă și nu putem fonda nici o societate. Starea aceasta o acoper cu formă legală consecvențele ordonanței lui Perczel.

Dar guvernul și organele sale nu s'au mărginit numai la naționalități, ci au aplicat dispozițiunile ordonanței și la întrunirile și asocierile socialiste. Și această împrejurare a scos din țîfni pe dl Visontai, făcându-l să espună în ședința de Mercuri rușinea constituțiunii ungurești.

Trecem acum peste măsura dlui Visontai, care cu nici un dram nu e mai bun decât dl Szilágyi, lăsăm nediscutată chestiunea, cum de dl Visontai combate atât de vehement dispozițiunile ordonanței Perczeliane când e vorba de socialiști și aprobă aceleași dispozițiuni când e vorba de — naționalități. Lăsăm la o parte controversa aceasta, căci știm cu cine avem de-a face, ținem însă să

fixăm aici unele din faptele înșirate de dl Visontai.

Eată aici vre-o câteva din binecuvîntările ordonanței lui Perczel:

Primpretorul dela Ráckeve interzice ținerea unei adunări populare, căci nu este în situațiunea de a constata identitatea personă a convocătorilor. Altul interzice o adunare „în interesul liniștei orasului”, altul „fiindcă nu are încredere în persoanele convocătoare”, altul „luând în considerare protestul unui număr însemnat de cetățeni” nu admite ținerea adunării. Consiliul orașului Cluj oprește o adunare „fiindcă nu fine apt poporul să se ocupe de astfel de chestiuni importante”. Pretorul din Tata interzice o adunare, din „considerante de salubritate publică”.

Culmea o ajunge primpretorul dela Bács-Topolya, care interzice o adunare pe motiv „că la Budapesta s'au desbătut îndestul acele chestiuni și întreaga populațiune poate ceti desbaterile în gazete”, așa încât nu mai este de trebuință să se discute și la Bács-Topolya!

Aceste sînt fapte, cari merită să fie fixate pentru toate timpurile ca probă a libertății și liberalității ungurești.

Și ce a ajuns dl Visontai în parlament cu espunerea acestor stări scandaloase? A produs ilaritate generală în toate partidele, toți părinții patriei au ris cu haz de necazurile țării. Și nici n'a voit dl Visontai să ajungă la un rezultat. Acesta e simptomul trist al vieții publice în Ungaria. În loc de o furtună de indignație au trezit aceste fapte salve de ilaritate și în loc de biciu de foc s'a mulțumit dl Visontai cu rolul de causerie umoristic.

Aici am ajuns! Să ne ierte deci dl Szilágyi, dacă fără de a lua în considerare actuala sa pozițiune în parlament, ne identificăm cu vorbele d-sale de acum douăzeci-și-doi ani.

Da, astfel de stări constituie o rușine pentru constituțiunea ungurească.

Sibiu, 8 Dec. n.

Alegerile. Foata lui Bánffy ne spune, la loc de frunte și cu litere mari, că după-cum e informat din izvorul cel mai autentic și vrednic de creștin, actuala sesiune parlamentară maghiară va fi încheiată pe la finea lunii Martie, anul viitor, ear' alegerile

nou se vor face în luna Aprilie. Dacă nu foata lui Bánffy ne-ar spune lucrul acesta, mai că ne-ar veni să-l credem; dar așa...

Legea de naționalități. Eată ce a spus prim-ministrul Széll, în vorbirea sa de Joi, ținută în dieta maghiară, cu privire la legea de naționalități:

„Komjáthy amintește politica activă, dar ne înșiră decât numai câteva puncte. Unul e ștergere a legii de naționalități. Eu nu cer din politica aceasta. Am trăit până acum cu legea aceasta, vom trăi și de acum înainte, numai cît trebuie menținută cu echitate, cu tărie și cu prudență. (Neeseecutându-o!); dar a zgudu linștei sufletescă, nu poate să fie modalitate corectă în menținerea chestiei de naționalități.”

Va să zică, mai bine cu legea, așa cum e, numai pe hârtie, decât fără ea. Nu-i așa, dle Széll! Spune-o pe față. Nu ai curajul să pășești în fața Coroanei cu propunerea, ca legea de naționalități să fie abrogată, pentru-că știi foarte bine, că atunci, când Coroana v'a dat puterea în mână, v'a dat-o sub condițiunea creării unei legi de naționalități, mulțumitoare și liniștitoare pentru popoarele nemaghiare ale patriei; și te temi, dle Széll, că pășind acum în fața Coroanei cu o astfel de propunere, Coroana ușor ar pute să afle că legea aceasta nici n'a fost executată până acum și atunci va ști și Coroana aceea ce știe lumea întreagă, că ai abusat de încrederea ei. Asta e motivul, dle Széll, din care nu cutezați să vă atingeți de legea de naționalități! Spune-o clar, ce umbli cu mofturi.

LEGEA DESPRE ÎNTRUNIRE. În vorbirea sa, rostită Joi în dieta maghiară, prim-ministrul Széll a făcut promisiune, că în curînd va prezenta parlamentului un proiect de lege despre regularea dreptului de întrunire și asociere. Mai știi ce monstru va fi și acesta!

Indemnizare. În vederea, că budgetul nu poate fi votat până la finea anului, ministrul de finanțe a cerut indemnizare pe primele trei luni ale anului ce vine. În urmare, dieta va discuta

Se întimplă însă contrarul. Lionel aprinde în sufletul fecioarei schintea iubirii, ear' această iubire o oprește de a-l uide în luptă. Astfel Ioana calcă „pactul înfiorător de sfânt” (den furchtbar bindenden Vertrag). Ea cade, dar nu e învinșă de tot. Căci după trei zile de groaznice chinuri sufletești, după ce a răfăcut prin pustiu sub trăsnete și fulgere, ea se reculege; iubirea pentru Lionel e stinsă în pieptul ei; ea e curată ca și mai înainte.

Jetzt bin ich Geheilt, und dieser Sturm in der Natur, Er hat die Welt gereinigt und auch mich. In mir ist Friede; Komme was da will, Ich bin mir keiner Schwachheit mehr bewusst.

De acum sînt vindecat. Cea furtună, A lumea curățată, — și pe mine.

En min' e pace. — Vină ce-a veni, De acum sînt liberă de ori-ce slăbiciune.

Și cumcă ea vorbește adevărul, despre aceasta ne dă probă. Căci stînd din nou față-n față cu Lionel, ea nu mai simte iubire, ci ură contra lui. Această învingere de sine li dă puterea de a frînge lanțurile în momentul supremului pericol, de-a se pune earăși în fruntea armatei franceze și de-a învinge, apoi rănită de moarte, cade. E dară evident, că și în tragedia aceasta eroina urmărește cu voință neșămutată ținta, ce o are în vedere: eliberarea patriei și încoronarea regelui la Rheims. Dovadă că Ioana nu-și schimbă un minut voință în direcția aceasta e faptul, că se fac încercări pozitive de a frînge voința: cavalerul negru îi apare în mijlocul luptei și cu cuvinte semnificative o previne, zicîndu-i: „Să nu mai încerci nici o luptă cu Englezii și să nu mergi la Rheims”. Dar înzădă, ea nu se abate dela ținta vieții sale. Dacă ar fi ascultat de glasul cavalerului și n'ar

și va vota în ședința de Luni întăiu proiectul de lege despre indemnizare și apoi va intra în discutarea pe articole a budgetului, dat fiind că în general budgetul a fost votat în ședința din urmă, Joi, cu mare majoritate.

Din România.

Răspunsul camerei la mesajul regal.

Comisiunea emisă din partea camerei române, pentru formularea obicinuitului răspuns ce este de dat la mesajul regal cu care a fost deschisă actuala sesiune parlamentară, a stabilit după-cum urmează textul proiectului de răspuns:

Sire! Adunarea deputaților, împărțind întru toate emoțiunile poporului român, a simțit adîncă durere la sosirea tristei vesti că Augusta Voastră mamă a încetat din viață.

În veci, suflarea românească nu va uita numele aceleia, care a fost pentru noi obârșia norocului, a mîndriei și a gloriei naționale.

Sire! Sîntem pîtrunși de nevoile țării cari trebuiesc mai grabnic satisfăcute, și vom chibzui astfel, ca măsurile de vindecare să nu slăbească avîntul ei de propășire.

Ridicarea noastră din starea în care ne adusesse un lung trecut de sbucium și de suferință a putut să ne coste mult, dar, ori-cît de mari vor fi fost jertfele ce ne-am impus, ele prețuiesc mai puțin ca bunurile dobîndite sub înțeleapta și glorioasă domnie a Maiestății Voastre.

Criza prin care trecem nu este o sleire de puteri. Neajunsurile de care suferim, nu au atins fondul productivității țării. Industria noastră abia începe, agricultura n'a ajuns încă la maximum de producțiune și noue bogății neîncepute nu așteaptă decât o mai bună chibzuire ca să sporească avuțiile generale și veniturile statului român.

Cu o serioasă cumpănire financiară vom trece peste grijele de acum. Guvernul Maiestății Voastre, va găsi în adunarea deputaților încredere deplină, rîvnă de muncă și acea înțeleaptă pregătire a sufletului, care pune mai pe sus de preocupările mîrunte și zădarnice, marile și permanentele interese ale patriei.

Vom da tot concursul nostru desinteresat și călduros tuturor reformelor, fie financiare, fie economice, ca să se

mai fi luptat contra Englezilor, strămuntându-și astfel voința, cu siguranță n'ar fi întâlnit pe Lionel, și neîntîlnindu-l n'ar fi prins iubire pentru el, și fără iubirea aceasta n'ar fi călcat pactul, ear' neocîlcîndu-l n'ar fi pierit cum a pierit.

Prin urmare, nu înconsecvență cauzează moartea Ioanei, ci din contră consecvența și voința neșămutată în urmărirea unui scop serios. Dacă ar fi fost înconsecvență, adecă dacă la vederea lui Lionel și-ar fi sugrumat conștiința și ar fi dat curs liber inimii sale, preferînd să-i urmeze mai bine lui decât să lupte mai departe pentru patrie, cu siguranță ea ar fi dus un traiu fericit alături de aleșul inimii sale. Dar atunci n'am fi avut tragedie. Prin urmare și în cazul acesta logica ne impune să rîsturnăm teoria dlui Blaga de-adreptul cu fundul în sus.

Cu această ocazie nu pot să nu-mi esprim o bănuială față de dl Blaga, anume: „mi-se pare că d-sa nici n'a cîtit toate tragediile, pe care le analizează în cartea sa. Despre „Fecioara de Orleans” susțin cu poizivitate acest lucru. Altfel ar fi imposibil să ne povestească nădrăvăni ca acestea despre sfîrșitul fecioarei în tragedia lui Schiller: „În sfîrșit Ioana d'Arc cade în mîna Englezilor, cario omoară (!). Lionel voeste să o apere, să o scape, rugându-o să-l iubească. Ea îl refușă — și moare pe eșafod” (!) (Teoria p. 130). În numele lui Dumnezeu! dar când a scris Schiller o astfel de bazaconie, în care Ioana e omorîtă de două-ori: odată de Englezi și a doua-ora pe eșafod? Dacă dl Blaga ar fi cîtit tragedia lui Schiller, ar fi văzut că Ioana moare în luptă în mijlocul armatei franceze, ținînd stindardul patriei în mînă. (Va urma).

FOITA „TRIBUNEI“.

Din Estetica Tragicului.

— Replică la răspunsul dlui Dr. Iosif Blaga —

de

Dr. Ghiță Pop.

(Urmare).

Mai departe. Dl Blaga zice, că dacă Coriolan nu-și băga sabia în teacă înaintea Romei, nu-și punea capul.

Să vedem. În ce culminează voința lui Coriolan? În ura contra Romei. Ajunge cu oastea în fața cetății, dar e înduplecat să ridice asediul.

Ne întrebăm acum: înseamnă aceasta că el s'a împăcat cu plebeii și cu Roma? Nu, ura lui persistă ca și în început. Tocmai pentru aceea el se reîntoarce la Volsci și nu la Roma, unde s'ar fi cuvenit să se reîntoarcă, dacă și-ar fi strămutat voința. Dar atunci n'ar fi fost tragedie, căci Romanii n'ar fi avut nici un motiv să-l ucidă, din contră l'ar fi primit cu alaiu între zidurile cetății. Prin urmare, moartea lui provine tocmai din cauză, că el nu și-a strămutat voința, ci a rămas consecvent cu sine însuși. Ceea-ce numește dl Blaga înconsecvență, earăși nu e altceva decât o greșală comisă de erou. Dar toți eroii pier astfel: în urma greșelilor și a voinții neșămutate, cu care urmăresc pînă la moarte un scop oare-care.

Aici mi-s'ar pute obiecta, că această condiție despre voința neșămutată a eroului, stă în contradicție cu aceea ce am zis despre Hamlet în critica mea. „Înșuririle desvolte peste

măsură în caracterul lui Hamlet sînt, sentimentalismul și fantasia. Ce-i lipsește, e voință și energie. Din această disproporție rezultă acel scepticism, aproape cinic, cu care îi place să răscolească în durerea mamei sale, a regelui, a Ofeliei și — în durerea sa proprie, tocmai fiindcă îi lipsește energia de-a se pute hotărî pentru o faptă decisivă.

O mică analiză va dovedi, că nu există nici o contradicție. Spre ce punct își îndreaptă Hamlet voința? Ce vrea dela început? Abia o lună trecuse dela moartea tatălui seu, și mamă-sa se și căsătorește cu Claudius, fratele răposatului rege. Aceasta grabă stîrnete bănuiele în sufletul lui Hamlet. El vrea să afle cauza acestei grabe, vrea să se convingă, dacă bănuielele sale sînt întemeiate. Astfel se pune pe cercetări. Atunci spiritul tatălui seu îi apare și-i destăinuiește, cum a fost ucis de Claudius în complicitate cu regina. Totodată spiritul îi impunea să răsbune acest amor. Hamlet însă stă la îndoială să creadă sau nu spiritului. „Dar” dacă acest duh va fi o creatură a iadului, menită să mă ducă la peire? Drept aceea el caută după alte dovezi, mai temeinice. Și astfel însenează cunoscuta reprezentare teatrală, cu care ocazie regele și regina se dau de gol.

Hamlet e acum pe deplin convins despre criminalitatea lui Claudius și a reginei. Dar acum isbucnește conflictul tragic în mod eclatant. Spiritul i-a impus răsbunare, însă inima sa se codește, căci criminalii sînt cei mai de aproape de sângele seu: e mamă-sa și unchiul seu. Situația lui e într-adevăr critică. Să pedepsească pe păcătoși, sau să-l lase să-și continue desgustătorul traiu, sau să scape din această încurcătură, trăgîndu-și un glonț? Singur nu știe. „A fi sau a nu fi”, această întrebare

și-o pune în momentul, când își cunoaște situația critică. Și de acum înainte începe acea svircolire și frămîntare sufletească, care-l caracterizează; de acum înainte se sbuciumă între cei doi poli: a vrea și a nu pute; de acum înainte constatăm la el lipsa de voință și energie pentru o faptă decisivă. Dar această lipsă nu se referă la urmărirea scopului, pe care și-l-a propus dela început, adecă de a da de gol pe ucigașii tatălui seu. Dacă în direcția aceasta ar fi dovedit lipsă de voință, dacă s'ar fi convins despre netemeinicia bănuielelor sale și s'ar fi întors dela calea jumătate, cu siguranță n'am fi avut tragedie, căci atunci Claudius, știindu-și secretul acoperit, n'ar fi avut motive să pregătească nimicirea lui Hamlet; ear' fără aceasta nu s'ar fi desvoltat acțiunea tragică ulterioară. Așadar nu pentru aceea pier Hamlet, fiindcă n'a ucis la timp pe Claudius, cum susține dl Blaga, (căci l'a ucis tocmai când trebuia), ci fiindcă nu și-a strămutat voința de a da de gol pe Claudius.

Dar un alt exemplu „mi-s'ar pute aduce, spre a combate afirmarea mea, că eroul trebuie să arete voință neșămutată în urmărirea unui scop serios; e „Fecioara de Orleans” de Schiller. Decât să nu uităm concepția acestei tragedii. Ce voeste Ioana? Ea a primit misiunea cerească să se pună în fruntea armatelor franceze, să alunge pe Englezii din țeară și să conducă pe regele la Rheims spre încoronare.

„Din mână n'am să las această sabie Pînă când a Angliei trufie n'a fi nfrîntă”.

Aceste cuvinte ale fecioarei ne indică misiunea, ce ea a luat asupra-și. Dar această misiune era legată de o condiție: să nu iubească pe nici un bărbat, renunțînd astfel la natura ei de femeie și să nu cruțe pe nici un dușman.

intemeieze echilibrul bugetar și să se creeze mijloacele trebuitoare cu care să răspundem și la cerințele extraordinare al statului.

Sire! Nu vom uita nici-o dată că glorioasa noastră armată face tăria și încrederea Coroanei și a poporului român. Având deservită convingere în vitejia cu care va și se apere drepturile țării, vom socoti creșterea viilor sale forțe ca o datorie sfântă de îndeplinit.

Stăpâni pe pornirile noastre, muncind fără svicniri și neatinși de acel neastîmpăr primejdios care dovedește, mai mult o slăbiciune turburată, am justificat încrederea popoarelor civilizate în înțelepciunea noastră. Sîntem fericiți a afla earăși că raporturile noastre cu toate puterile sînt cele mai amicale.

Dovezile și verdictul justiției au răspândit deplină lumină asupra celor care s'au încercat să smintească în paguba tuturor, ordinea așezată în folosul tuturor. Sămînța uneltirilor primejdioase ori de unde ar fi aruncată la noi, va fi stîrpită, neputînd se îngăduim nesocotirea marilor principii pe care se întemeiază civilizația europeană.

Sire! Jerfele pe care statul în momente grele le-a cerut și le va cere dela toți cetățenii potrivit cu mijloacele fiecăruia, au putut să stîrnească pe alocurea mișcări dureroase. Dar' era firesc ca legile să se aplice.

Adunarea deputaților, în curatul ei patriotism, va fi statornică la lucru ca să cîștige nevoile actuale, și neclintită în hotărîrea de a sprigini măsurile și reformele pe care să se asigure și mai departe buna pace și progresul sănătos al regatului român.

Să trăiască Majestatea Voastră!
Să trăiască Majestatea Sa Regina!
Să trăiască Dinastia!

Raportor: **B. Delavrancea.**

Revistă esternă.

Chestia chineză.

Știrile sosite azi din Londra și New-York anunță, că puterile au căzut de acord în chestia chineză. Punctele proiectului de pace sînt în deocamdată în secret, dar' atîta se știe, că dela China se va pretinde despăgubire și se pedepsească pe toți șefii Boxerilor, cu cele mai severe pedepse ce există în China. Suma de despăgubire se va statori mai târziu.

Din Washington se depeșează, că soldații americani din China, afară de cei rămași pentru paza ambasadei din Peking, au părăsit cu toții China și au fost transportați în Filippine.

Kruger.

Kruger a sosit alaltăieri în 6 l. o. în Haga, unde a avut o primire foarte călduroasă.

Corpurile legiuitoare au însărcinat pe președintele camerei a doua să salute pe Kruger. Kruger va solicita audiență la regina Wilhelmina și dela rezultatul acesteia va atrîna lucrarea diplomatică mai departe a reprezentanților buri.

La informațiile lui Leyds la curtea din Roma, mareșalul curții a răspuns, că Italia nu are motiv de a puerde altfel, ca aliații sei. Astfel Kruger nu va fi primit nici de regele Italiei.

„**Tageblatt**”-ul din Lipsa a primit dela un diplomat englez distins următoarea informație:

Călătoria lui Kruger, — a scris, diplomatul — va îndupleca poate pe Buri a capitula, în care cas Anglia le-ar pute face o concesie, care încă li-se poate da. Anume concesia de a întemeia la nordul Transvaalului o nouă republică. Guvernul englez n'a tăiat până acum posibilitatea realizării acestui proiect și poate din cauza aceasta n'a notificat încă anexarea Transvaalului. Cere însă în schimb capitularea lui Kruger.

Știrea aceasta are lipsă de confirmare.

Declarațiile lui Salisbury.

Mesajul reginei Angliei, cetit Joi, zice, că parlamentul a fost convocat în sesiune extraordinară pentru încheierea dispozițiilor și creditelor de lipsă pentru Africa-de-miază și China.

La discuția în casa de sus asupra răspunsului la mesaj, **Salisbury** a declarat, că statelor bure nu se mai poate reda independența; li-se va da o auto-

mie oarecare, însă târziu, după trecere de mulți ani.

În chestia chineză **Salisbury** a declarat, că concertul puterilor există și va avea rezultat, dar' nu poate prevedea timpul, când chestia se va finaliza.

Din Africa-sudică.

Luptele și ciocnirile urmează între beligeranți fără întrerupere. Mai în urmă a fost o luptă între generalul **Knox** și **De Wett**, fiind respins acesta din urmă.

Lordul **Roberts** în calea spre Anglia a sosit în Durban, unde populația l-a făcut o primire strălucită.

Crisa din Bulgaria.

Crisa de cabinet din Bulgaria, anunțată și de noi, s'a iscat în urma rivalității, ce există între ministrul de interne **Radostavoff** și cel de război **Papricoff**. Avînd **Radostavoff** majoritate în sobranie, a fost însărcinat cu formarea noului cabinet.

Dela Deva.

Adunarea generală a „**Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedoarei**”.

— 6 Decembrie n.

Duminecă, 18 Noembrie la orele 3 d. amezai, s'a întrunit în localitatea „**Casinei române**” din **Deva** o frumoasă cunună de dame române, — dărgălașe Române, — apoi bătrîni, bărbați și juri din mai multe părți a le românescului nostru comitat, ca să asiste la adunarea generală a drăguțelor noastre Române.

Președinta Reuniunii, d-na **Elena Hossu Longin** născ. **Pop** salutînd publicul prezent, prin o vorbire pîtrunzătoare, face o repriză asupra activității Reuniunii și constată, că concluduse ultime adunări generale s'au executat, apoi invitînd la muncă nouă pe membrele Reuniunii, — declară adunarea de deschisă.

Conform ordinii de zi, secretarul dl **Dionisie Ardelean**, citește raportul comitetului, despre activitatea Reuniunii dela ultima adunare generală, din care reiese că „**Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoarei**” cu puteri modeste, însă cu zel ferbinte nîsuște la ajungerea scopului de a sprigini industria de casă a țerancelor noastre române.

Se dă apoi citire socoților prezentate de cassiera Reuniunii, d-na **Susana Ciat** născ. **Aldea**, precum și o propunere, cum să se elocheze banii Reuniunii?

Din raportul d-nei cassiere se vede, că Reuniunea noastră dispune — până azi — de o avere aproape de 9000 coroane și că banii sînt depuși la două institute românești, — din comitat.

Se trece la alegerea comisiunilor, și anume: În comisiunea pentru înscrierea membrilor și încasarea taxelor se aleg cu unanimitate: d-na **Emilia Moldovan**, d-na **Victoria Muntean** și d-șoara **Agata Ardelean**.

În comisiunea pentru verificarea raportului dat de comitet și a socoților prezentate de d-na cassieră, se aleg cu unanimitate: d-nele **Maria Barțiu**, **Leontina Vorovici**, **Neli Șerban** și cu acestea președinta suspendă ședința pe 10 minute.

După redeschiderea ședinței urmează raportul comisiunilor, și anume:

Comisiunea I. raportează că s'au înscris 10 membre și membri, ear' comisiunea II. că cele din raportul comitetului și ale cassierei, sînt în deplină consonanță cu actele.

Ear' adunarea generală luînd act, votează absolutul obiceiuit cassierei, în fine se decide, ca dela 1 Ianuarie 1901 banii Reuniunii să se elocheze la „**Hunedoara**”, „**Ardeleana**”, „**Hăteșana**”, „**Corvineana**” și „**Grănițerul**”.

A urmat desbaterea unei propuneri ce earăși dovedește viul interes al Reuniunii de soarrea țerancelor și industriei casnice a lor.

Ca onoratul public să fie pus în poziția de a cunoaște mai deaproape propunerea din chestiune, lăsăm să urmeze cercetarea d-nei președintă **Elena Hossu L.** cătră d-na vicepreședintă a Reuniunii, d-na **Victoria Erdeli** născ. **Bardoși**. — Eată-o:

Mult stimată doamnă! Adunarea generală a „**Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedoara**”, ținută în **Deva**, la 18 Nov. a. c. între alte concluse a statorit în programul său de muncă și următorul punct:

Să se constituiască la Orăștie un comitet de dame sub preșidul d-nei vicepres. a Reuniunii, d-na **Victoria Erdeli**.

Sub conducerea acestui comitet, femeile române din comuna **Vaideu**, — bîntuîți în anul acesta de un foc groaznic, — să fie invitate și încredințate, ca

în decursul iernii să pregătească diferite lucruri aparținătoare industriei noastre naționale.

Obiectele vor forma proprietatea Reuniunii și vor avea menirea a fi desfăcute la adunarea generală a „**Asociațiunii**” și fondului de teatru.

Motorul, care a îndemnat Reuniunea noastră la acest pas a fost deoparte realizarea în parte a propriului ei scop, încurajînd femeile noastre pentru dezvoltarea industriei noastre casnice și vîndu-le și întru ajutor, dîndu-le muncă în momente grele, precum e și în cazul de față; ținînd apoi a împlini Reuniunea noastră și misiunea ei de factor cultural, care dorește a-l atinge prin apropierea sa cătră cele două mari instituțiuni culturale ale noastre: „**Asociațiunea**” și societatea pentru **fondul de teatru**.

Aceste societăți avînd adunările generale ambulante se contemplează, ca la aceste adunări, Reuniunea noastră să fie reprezentată prin câte o mică și aleasă colecție de articli aparținători industriei noastre naționale, care espuse fiind acolo, să se vîndă în folosul Reuniunii și a membrilor ei țerance.

Drept aceea, comitetul de dame este cu stăruință rugat, ca să îngrijească, ca obiectele diverse, precum: mici perne, fugară, covorașe, tablete, șurte, desăguși; să fie numai și numai cu motive curat românești, țesute și cusute și întocmite pentru usul practic.

Se intenționează prin aceasta, ca s'ajungă motivele frumoase ale țeranelor noastre ardeleni în părți cât mai îndepărtate ale patriei, unde doară gustul Românelor ar fi abandonat în decursul vremurilor mustrele noastre străvechi naționale.

Se lasă la înțeleapta apreciere a stim. comitet, modul de executare a celor espuse aici.

Cuposta urmează la adresa d-voastre și suma de 400 coroane votată de adunarea generală spre acest scop.

Cu deosebită stimă:

Elena Pop Hossu Longin m. p., pres.

Dionisie Ardelean m. p., secretar.

Însemnăm, că în acel comitet s'a ales afară de d-na vicepreședintă, d-nele:

Maria Barțiu, **Anastasia Orbonașiu**, d-na **Banciu**, d-na **Mihailu** și d-șoara **Lucia Elisa** din Orăștie.

O altă propunere asemenea interesantă s'a primit, că adică comitetul să stăruie a aduna pentru Reuniune modele de motive de pe țesăturile și cusăturile țerancelor noastre ardeleni.

După-cum aflăm, câteva doamne și d-șoare zeloase au și adunat și au trimis pentru Reuniune asemenea modele de motive.

Sperăm, că zeloasele noastre preotese, învățătoare și peste tot damele noastre vor grăbi se înmulțesc colecțiunea Reuniunii noastre cu diverse și prețioase modele de motive, căci numai așa vom avea cu timp o colecțiune de valoare și folositoare.

În fine s'a decis, ca să se facă începutul de a crea o bibliotecă a Reuniunii. Și aceasta cu atât mai virtos, cu că Reuniunea are deja câteva cărți prețioase.

Sperăm, că autorii, apoi ziarele noastre naționale și onoratul public va da mână de ajutor, ca Reuniunea noastră să-și poată realiza și această țintă.

După întregirea comitetului și alegerea unei comisiuni pentru verificarea protocolului, doamna președintă mulțumind de viul interes, în sgomotoase exclamări de „să trăiască” declară ședința de închisă.

Dar' lucrul cel mai interesant era cât pe aci să-l uit.

Adunarea generală a îndrumat comitetul Reuniunii, ca să stăruiască ca în carnaval să se aranjeze o petrecere cu dans în favorul Reuniunii. După-cum sîntem informați, tinerii nostri studioși, universitari etc. din **Deva** și jur au și făcut promisiuni, că vor realiza dorința adunării generale a Reuniunii; astfel sperăm, că vom petrece o zi și o noapte delicioasă în **Deva**, așa cum numai Românul știe să-și petreacă!

În mijlocul deprimărilor generale, ne-a fost ca un balsam oarecare această modestă și drăguță întrunire românească.

Mai mulți, și cu mai multă bucurie la executarea ultimului conlus al Reuniunii!

La revedere!!!

Sărăcanul.

Școalele populare din Maramurș.

Lângă Murș, Decembrie.

Am pus în fruntea corespondenței mele titlul de mai sus, fiindcă voese a mă ocupa mai cu de-adsul cu frumosul circular al distinsului bărbat de școală, **Rev. Domn Tit Bud**, demnul vicar al Maramurșului, publicat în nr. 17 a. c. al „**Foii școlastice**” din Blaj.

Circularul acesta poate servi de model pentru toți domni protopopi și inspectori districtuali ai noștri, căci cuprinde în sine așa zicînd toată viața școlară; mai înainte determină ziua începerii prelegerilor, după aceea dispune cele de lipsă pentru curățirea edificiului școlar, a salei de învățămînt, a curții școlare, ba nu dă uitării nici cloacele, ceea-ce arată un oarecare grad de cultură, în care se află poporul maramurșean, căci zău, multe comune sînt în arhidieceasa noastră a Albei-Iulie, unde acest superedificat necesar lipsește de lângă școală.

Cetînd cu luare aminte punctele singuratic ale acestui circular emanat în cunoștință deplină de cauză, mi-am adus aminte de propunerea făcută de colegul **Maxim Blaga** în adunarea generală a Reuniunii învățătoarești din arhidieceasă, ca să se facă o reprezentatiune la Ven. consistor, pentru-ca senatele școlare parohiale să fie îndatorate a se îngrijii de ridicarea superedificatelor economice necesare lângă locuințele învățătoarești, adică, învățătorul să aibă lângă locuință, grajd de vite, cotet de porci și de gălîș și cloacă separată pentru sine și familia sa.

Propunerea bine motivată a colegului susnumit fu primită din partea adunării generale cu unanimitate înusufiță, dar' că biroul central al Reuniunii ar fi espedat reprezentatiunea impusă lui din partea adunării nu știu, dar' atîta vîd, că în această privință nu s'a emis din partea Ven. consistor nici un circular. Trebuie dar' că concludese adunării generale din 18 Septembrie nu s'au executat nici până acum!

Ar fi de dorit, ca în interesul causei dl inspector școlar arhidieceșan din nou denumit, **Dr. Aug. Bunea**, să controleze în sfera sa de activitate ca inspector, cât și ca membru onorar al Reuniunii, ca decisiunile aduse în adunările generale să fie executate la timpul seu.

Circularul dlui vicar se îngrijește mai departe, ca fiecare școală să se provadă cu ziarele, tipăriturile, manualele și recvisitele de învățămînt necesare. Noi cei din arhidieceasă și în această privință sîntem îndebîtiți celor din Maramurș, căci în multe școli bieții colegii noștri, neavînd tipărituri sînt silili a-și lîna ziarele, ear' de manuale ducem de tot mare lipsă, căci numai în acele protopopiate, cari posed fonduri anume spre acest scop se procură manualele pentru elevii de școală în măsură recerută, ear' în celelalte bieții învățători îndură mult necaz din lipsa manualelor.

În timpul mai nou au contribuit și unele bănci de ale noastre sume mai mari, cum e bună-oară „**Arșeana**” din Turda pentru procurarea de manuale în școalele noastre populare. Bine ar fi, ca și alte bănci și alți mecenai să urmeze asemenea, căci prin donul lor ar înainta mai eficient literatura noastră școlară, ear' de altă parte învățătorii nu s'ar mai pute scusa, că în lipsa manualelor nu pot face spor în școală.

Tot asta privește și pe cei din școalele de repetiție, cari căpătînd manualele gratuit, ar fi atrași la cercetarea școalei. Școalele de repetiție sînt o parte întregitoare a celei de toate zilele. Numai atunci ne vom pute lăuda noi, că școalele noastre au ajuns la culmea așteptărilor, când învățămîntul repetițional se va ține după prescrierile mai înalte, căci dacă nu cercetează cei îndatorați școala de repetiție, cofii eșiți din școala de toate zilele, uită mai toate câte au învățat în școală și așa tot învățămîntul devine ilusoriu.

Circularul dispune mai departe, ca învățătorul să învețe pe elevii școlari cântările bisericesti și să țină în biserică cor regulat.

E foarte frumos dela dl vicar, că atât de mult se îngrijește de cultura poporului seu, dar' este durere că cei mai mulți învățători din arhidieceasă nu cunosc îndeajuns tipicul și peste tot cântările noastre bisericesti de pe note. În multe despărțiminte s'a ventilat chestiunea, ca să se țină în Blaj un curs supletor pentru învățarea notelor, la ce foarte nimerit s'a obiectat, că învățătorii învață 7 ani tipicul și notele, și anume 4 ani în gimnaziu și 3 ani în preparandie și dacă în timp așa de îndelungat nu le-a succed a se perfecționa în cele ale cântării, nici cursurile suplimentare de 4—5 săptămîni nu vor avea rezultat dorit. Trebuie deci înainte de toate să ne nîsuim, ca deosebi în preparandie, să se pună mai mare pond pentru învățarea tipicului și a notelor, când apoi preparanții eșiți cu cunoștințe depline în astă privință vor pute și ca fitori învățători pe deplin corăspunde chemării lor.

Dl vicar reîmprespătează parochilor datorința lor de a ține regulat 2 ore pe săptămînă catechisarea, înscriind în ziarul școalei materia propusă din religie, provocînd pe protopopi din vicariat ca să controleze aceste ziare de ca-

techisare și să le subscrie cu ocaziunea vizitării școalei. La noi în arhidieceasă chestiunea aceasta penderoasă este mai în toate locurile negleasă, căci și în acele localități unde parochii mai bătrîni au cooperatori mai tineri, nici acestia nu-și bat mult capul cu propunerea religioasă, ceea-ce trebuie să o facă tot învățătorul, neputîndu-se nici ziarul despre materia propusă din religie.

Cea mai frumoasă dispozițiune a demnului vicar este prenumărarea „**Foii școlastice**” din mulțele școlare, din fondul școlar sau în urmă din banii bisericesti. Cu atît mai mult este de laudat dispozițiunea dlui vicar, fiindcă „**Foia școlastică**” ca organ al Reuniunii inv. arhidieceșani în primul rînd ar trebui îmbrățoșată din partea arhidieceșei, unde tot așa s'ar pute prenumăra numita foie, ca „**Unirea**” din banii bisericesti, când apoi n'ar trebui să se lupte cu atâtea neajunsuri materiale.

Circularul ne spune în urmă, că învățătorii pe lângă curățir, grădina și lemne de foc, au salariu anual de 900 coroane.

Mult ne-ar îndatora dl vicar, când ar espune cele zise cu graiul viu în Blaj cu ocaziunea adunării gen. și în jurnale, că pe ce cale și fatigii a putut ajunge cu privire la salariile învățătoarești la așa rezultat strălucit? căci noi știm până acum, că comunele din Maramurș sînt în o stare mai miseră, ca ale noastre. Mare merite are în astă privință dl vicar, în cunoștința căroră l'a și distins Reuniunea noastră cu titlul de membru onorar al seu, despre ce biroul central îl va fi și în cunoștință de mult, trimițîndu-i diploma în toată forma.

E. J.

Cronica zilei.

Sibiu, 8 Dec. n. 1900.

„**Tribuna literară**” adăosă ca suplement la nrul de azi are următorul sumar: La muncă! — Biblioteca populară „**Minerva**”, de Saul. — Revista cârților: O nouă botanică, de Un profesor; Andrei Murșan, de Cronicar. — La tribunal, de Emilian. — Felurimi. — Glume.

Sedință publică a societății de lectură „**Andrei Șaguna**” se va ține **Mercuri**, în 29 Noembrie st. n., în memoria marelui Arhiepiscop Andrei, în sala cea mare a edificiului nou seminarial din Sibiu. Începutul la 7 ore seara. Ofertele benevole în favorul societății se vor cuita cu mulțumită pe cale publică. Întrearea va fi prin strada „**Spinarea Cănelui**” (Hundsruken).

De necrezut. „**Gazeta Transilvaniei**” ocupându-se mai pe larg cu incidentul dela gimnaziul din **Brașov**, ne spune, că în ședința de Vineri, 17 Noembrie v. eforia școlară din Brașov s'a ocupat cu chestiunea abziecerii dlui **V. Onișiu** din postul de director și pîrînd dela actul seu de demisiune înaintat Ven. consistor, nu s'a mulțumit a se pronunța asupra primirii sau neprimirii demisiunii, ci după-cum l'îse împărtășește „**Gaz. Trans.**” din isvor demn de credință, a decis a propune delegațiunilor școlare, ce se vor concheta în curînd, cererea unei cercetări din partea Ven. consistor față cu cele cuprinse în actul de demisiune al directorului și până la pronunțarea sentinței suspendarea dlui director **V. Onișiu** din postul de director, lipsirea dînsului de beneficiile împreunate cu acest post, precum și numirea unui director interimar.

Dl **V. Onișiu** suspendat din postul de director?... Lucru aproape de necrezut. Așteptăm lămuriri din parte competentă.

Pentru scopurile „**Reuniunii soldaților români din Sibiu**”, ilustrul domn **Petru Pipos**, jude de tablă reg. în pensiune, a binevoit a dărui suma de 5 cor., din cari 2 cor. s'au adăos la fondul vîduvelor și orfanilor, 1 cor. 20 bani la fondul disponibil și 1 cor. 80 bani la fondul de acuirare a halei de vînzare.

La podul umblător dela **Murș**. Cinci în zilele trecute din nou s'a întîmplat o nenorocire. Servitorul **Gligor Moșneag** și clopotarul **Ioan Sabo** au sosit noaptea la țermurul **Murșului** și au voit să treacă peste rîu căruța încărcată cu fînă. Podarul era la celalalt țermure. Înzădar au strigat, podarul durmind n'a auzit. Atunci servitorul dînd de o lunte mică s'a urcat în ea și a trecut **Murșul**, ca să aducă podul umblător să-și treacă și căruța. Căci cum au văzut pe servitor că trece rîul, au pornit după el împingînd în apă pe clopotarul, ce voia să l'oprească. Căci au ajuns la celalalt țermure, dar' sîrmanul clopotar s'a înecat.

Istoria dieceșei gr. cat. de **Lugoj**. Episcopul **Lugojului Dr. Demetriu Radu** scrie istoria dieceșei sale. În curînd acest prețios op va fi pus sub tipar. Episcopul **Radu** pe lângă istoria dieceșei se ocupă amănunțit și foarte pe larg și de unirea cu biserica Romei.

Dela „Reuniunea sodalilor români din Sibiu”. La fondul pentru acuirea unui local cu o hală de vânzare pe seama *„Reuniunii sodalilor români din Sibiu”* au mai contribuit cu câte 20 bani următorii: Iuliu Enescu, Sofroniu Roșca, practicanți la filiala „Albinei” (Brașov), Anghel Bena, practicanți la „Albina”, Nicolae Căldărea, funcționar la „Albina”, Iacob Oanea, director școlar, Raveca Oanea, Sabina Oanea, jună, Nuți I. Șut, junașă, Valeriu Cârja, funcț. la „Albina”, Dr. Ioan Bucur, medic, Ioan Bucur, econom, Ana Bucur n. Burja, Toma Bucur, sodal (Viena). Ilie Bucur, student (Săcădate), Nicolae Bența, Sever, Brutus, Ana și Enea Bența (Sibiu), Alexandru Vlad, paroh, Eufemia Vlad n. Pipos, Camilo Vlad, student (Mag), Victor Vulcan, paroh, Matei Vulcan, Silvia Vulcan, școlari (Oprea-Cârțșoara), George Comanici, notar, Elisaveta Comanici, Valentina Comanici (Sibiu), Nicolae Puian (Brașov).

„România ilustrată”, La 10 Decembrie a. c. va apăre în București o nouă revistă lunară politico-literară, sub direcțiunea confratelui nostru dl Ioan Rusu Abrudeanu, redactor la „Timpul”. Titlul revistei va fi *„România ilustrată”*. Dl Rusu Abrudeanu și-a asigurat concursul mai multor literați distinși, așa că această revistă va cuprinde, pe lângă numeroase ilustrații de actualitate, o materie bogată și variată care va interesa publicul. Urâm deplin succes confratelui nostru.

Prelegeri economice. Reuniunea agricolă a comitatului Alba Iulia aranjează în diferite localități săptămână de săptămână întruniri agricole, la care se țin prelegeri economice. O astfel de întrunire a aranjat și în Teiuș. Doi specialiști au preles despre *semințe* și despre *reconstruirea viilor pustiite*. Spre marea mirare a ascultătorilor, în majoritatea Români, comitetul s'a îngrijit ca ambe prelegerile să fie tălmăcite și în limba română. Când Reuniunea ar avea înainte totdeauna numai adevăratea *fiintă economică*, în localități ce Teiușul ar trebui să se îngrijească, astfel ca prelegerile să fie ținute direct și nu numai tălmăcite în limba română.

Concert militar. Duminică în 9 Decembrie n. capela reg. de inf. nr. 2 va da un concert în sala dela restaurantul *Bierhalle* în edificiul cafenelei Habermann. Începutul la 7 ore seara.

Roma sub apă. O mare parte a Romei e acoperită cu apă esundată din râul Tibru. Pe strade circula oamenii numai cu ajutorul luntrilor. În întreg orașul e o colosală agitație, mai ales că furioasele valuri ale Tibrului amenință cu noue esundări. Locuitorii care pot numai, fug din oraș. Autoritățile civile și militare au luat toate măsurile ca să impedeze esundările. Chiar și regele merge zilnic în părțile inundate ale orașului și încurajează și îndeamnă populațiunea la munca ce se întreprinde pentru împedecarea esundărilor. E mare temerea, că valurile vor rupe și umplăturile ce au mai rămas pe țărmurile râului.

Sinuciderea soarelui lui Jókai. Precum se știe marele literat maghiar *Jókai Moritz* deși e trecut de bătrân, nu de mult s'a căsătorit cu tinăra actriță Gross Bella, acum Nagy Bella. Soarelui Jókai, Gross Moritz a fost agent. De o vreme încoace însă i-a mers tot mai rău, până în urmă a rămas fără nici o ocupație. A ajuns în miserie atât de mare, încât în urmă conlocuiea cu un chelner, căruia îi plătea 5 fl. la lună. De nenumărate ori s'a adresat la fiica sa și la ginerele lui Jókai, aceștia însă n'au dat ascultare nenorocului om. În desperare și în miserie s'a Gross și-a tăiat alături vinele dela mâni ca să scape odată de traiul nesuferit. Acum zace bolnav de moarte în spitalul Rokus din Budapesta.

Marele și idealistul Jókai se vede că și-a uitat că nu numai literatură, dar și ginerele trebuie să fie idealist și plin de sentimente — cel puțin umane!

Ziar românesc în Cluj. Foia *„Magyar Polgár”* din Cluj anunță, că dela Anul-Nou începând va apăre în Cluj o nouă gazetă românească, de toate zilele. Chiar și numirea gazetei o știe „M. P.” spunând că se va numi *„Sentinelă”*. Ca inițiator amintește pe domnul *Vasile Podoabă*, directorul „Economului”.

Avis. Firma A. Hirschberg atrage atențiunea p. t. publicului la inseratul de pe pag. a 4-a, unde recomandă cu căldură garniturile de argint pentru masă patent american, cari sînt potrivite pentru cadourile de Crăciun și Anul-Nou și cari se pot comanda dela firma numită pe lângă prețurile cele mai moderate.

Fluidul de trainat al lui Hotter. Mijloc pentru întărire și forță, despre care și aceia cari folosesc alte mijloace de felul acesta, trebuie să recunoască adevărul, că fluidul lui Hotter ocupă primul loc. Fluidul de trainat al lui Hotter conservă și întărește mușcii și nervii vitelor care sînt regulat și zilnic frecvate cu acest fluid, totodată prin aceasta devin și mai capabile și mai vîntoase. Vitele tratate cu fluidul de trainat al lui Hotter strapațază cu multă

voiciune fără a se încorda prea mult. Fluidul de trainat al lui Hotter se folosește cu admirabil efect și la ologire, renmatis și înțepenire. De aceea fiecare proprietar de vite, care ține să aibă cai și a. sănătoși și vîntoși, nu-i putem îndesul recomanda în interesul seu propriu. Fluidul, de trainat al lui Hotter, despre al cărui efect se află nenumărate scrisori de recunoștină la depoul principal, la apoteca Sf. Iosif în Viena, XII/2, Schönbrunnerstrasse 182.

Boalele de stomach se prezintă în diferite forme neplăcute, mai ales dacă nu căutăm să le curăm dela început. Contra durerilor de stomach totdeauna e bine, dacă omul are la îndemână vre-o bună medicină de casă. Un efect admirabil are *balsamul Drului Rosa*, care se află în apoteca lui B. Fragner în Praga 203—III. precum și în toate apotecele. (Vezi inseratul din nrul de azi)

Peste durerile de cap trec oamenii cu voe bună și umor. Mult timp însă aceasta nu poate dura, înosebi când e vorba de dureri reumatice, ghicite și boale de nervi. Ni-se atrage deci atențiunea asupra unui mijloc și asupra acestor dureri, care ni se pare vrednic a fi recomandat. Acesta e fluidul preparat de farmacistul și furnisorul de curte Ioan Francisc Kwizda în Korneuburg lângă Viena, și e dovedit ca bun mijloc dietetic și contra scrințiturilor, înțepenirea vinelor și musculaturii, frânturilor, sgarciurilor, apoi la întărirea prealabilă și după strapațe mari, marșuri lungi, etc. Numeroase atestete despre efectul preparatului stau la dispoziția interesatilor. Detalii pe pagina a patra.

Convocare.

Domnii membri ai „Casinei române” din Cluj sînt rugați pe calea aceasta să iee parte la *adunarea generală extraordinară*, care se va ține la 12 Decembrie st. n. (Mercuri), orele 5 d. a., în localitățile „Casinei”.

Ordinea de zi:

1. Raportul comitetului asupra situațiunii „Casinei”.
2. Raportul general al casarului.
3. Demisiunea comitetului și alegerea noului comitet.
4. Eventuale propuneri și interpelări.

În numele comitetului „Casinei”.

Cluj, la 6 Decembrie n. 1900.

Președinte:
Alexiu Popp.

Secretar:
Ioan Scurtu.

PARTEA LITERARĂ.

„Curs de pedagogie”

de I. Găvănescu.

— Studiu critic —

de

Teodor Raica.

(Urmare).

II. Fondul scrierii.

5. Educația anti-națională.

Ceea-ce poate interesa, într'un manual pedagogic, nu este atât complexitatea sa materială, cât mai ales întocmirea generală, tendința și scopul cărții.

Spre a pute răspunde la aceste chestiuni, trebuie să știm ce urmărește *educația școlară*?

Deși, din punct de vedere general, educația poate avea același scop, considerată din punct de vedere național, ea variază dela popor la popor, după loc, timp, cultură, temperament etnic și trebuințele pentru existență.

Cu toată deosebirea lor culturală, statele moderne au unii factori comuni, cari formează temelia și spriginul propriei lor existențe. Aceștia sînt: *sentimentul solidarității naționale, sentimentul de patrie, de familie, respectul religiei, armatei, proprietății, talentelor etc.*

Respectul acestor lucruri trebuie să fie cu atât mai mare, cu cât un stat este mai înăpoiat, mai mic, mai espus, mai izolat și are să lupte pentru existență cu mai multe elemente protivnice.

Desbateră sentimentului de dragoste către acești factori de viață ai statului credem că trebuie să formese baza educației școlare și deci, a oricărui curs serios de pedagogie.

Ei bine, dl Găvănescu, de nimic nu se preocupă mai puțin, în scrierea sa — *destinată pentru pregătirea pedagogică a corpului didactic secundar*, — ca de *neam, patrie, familie, religie etc.* Ba profită de toate ocaziile, spre a lovi în ele, fie direct, fie indirect. Astfel, dl Găvănescu, în loc să recomande profesorilor propagarea *dragostei de patrie și de neam*, cere ca să desvolte, în elevii lor, mai înainte de toate, *simpatia universală, dragostea de om și om.*

Guvernul Germaniei — *feară ceva mai cultă decât România* — a destituit de curând pe profesorul universitar *Dr. Arons*, pentru ideile sale socialiste, și dlui *Găvănescu* nu-i ajunge că e tolerat la universitate, caută să impună și corpului didactic secundar ideile sale subversive, cari n'au nimic comun cu interesele bine pricepute, ale statului român.

Acum se dovedim afirmațiunea noastră. d) Vreți să știți care este ideea autorului despre *patrie și neam*? Eat-o: „*Patriotismul e condițiunea și semnul iubirii de omenire*” (97).

De unde urmează, firește, că cei mai mari patrioți sînt, nu cei-ce își iubesc patria, ci cei-ce — *zic că* — iubesc omenirea.

La capitolul despre *dreptate*, atingînd în treacăt — și *patriotismul* — fără să zică un cuvînt despre importanța și necesitatea lui — ne spune, că nu trebuie confundat „cu iubirea unei forme de existență”, cu „organizația existentă a unei națiuni”. „Căci, una este complexitatea, totalitatea de instituții, cea organizație anumită și alcătuită dată, și alta e viața intensă și indefinit de estinsă în desvoltarea sa a unui popor” (176).

Va să zică dl Găvănescu admite *iubirea de țară*, cu o singură restricție, ca ea să nu se întinză și asupra organizației politice și a diferitelor sale instituții actuale. Dar atunci ce mai rămâne ca obiect al patriotismului? Căci un popor există, ca atare, tocmai prin organizația, instituțiile și aspirațiile sale. Apoi arată că educația nu trebuie să înăpsească relațiile dintre popoare, căci prin aceasta ar lupta „în contra idealului de *înfrățire* și împăcare odată între popoare” (177). — Progresul „tinerei națiuni române” „se va datorî însă în genere, aceloră, cari vor ști s'o călăuzească în *realizarea scopului natural, ce mijște latent în simpatia omenescă și găsește glas în sentimentul moral*” (178). Deci, progresul națiunii române se va datorî dlui Găvănescu și celorlalți propagatori ai ideilor subversive!

După apoteoza internaționalismului și ireligiozității, dl Găvănescu, aducîndu-și aminte că trăiește în România, ceea-ce ar pute eventual crea serioase dificultăți la triumful doctrinelor sale utopice, — observă că: „*în timpul nostru apare tot mai hotărît și mai des un fenomen necunoscut înainte*”, anume *educația națională*. De aci și pedagogii se împart în *utopici*, cari iau ca ideal al educației *noțiunea de om, și pozitivisti*, cari și ei „negreșit vor căuta să-și îndeplinească marea misiune de a forma oameni, în direcția evoluției generale omenescă” (11). — Adecă, fie pedagogul utopist, fie pozitivist, el are în definitiv „marea misiune” de a face, mai înainte de toate, din elevii sei *oameni*, ear nu *cețeni și Români*. Idealul *înfrățirii universale și ateismul*, eată ceea-ce formează *tendența de căpetenie* a cărții dlui Găvănescu.

Așa, ne spune că, ceea-ce este atracția universală pentru sistemul școlar, este și trebuie să fie „forța sentimentului de solidaritate”, care „face pe fiecare să se simtă parte integrantă a unui tot omenesc, să tindă către același ideal, către aceleași aspirațiuni, să simtă aceleași dureri, să aibă aceleași trebuințe, visuri, speranțe. *Educătorul caută tocmai aici să pună centrul de gravitate al influenței, al artei sale*”. — „Nu e oare un scop înalt acesta: de a desvolta forța de *solidaritate socială* de a organiza societățile, luând evoluția de acolo, de unde a lăsat-o natura, și ducîndu-o mai departe, și încă și mai departe?” (8). — Cu alte cuvinte, datoria noastră a profesorilor ca educători este, să desvolțăm în elevii nostri, nu dragoste de patrie și neam, ci sentimentul de *solidaritate interumană*. De altă parte se căută a duce evoluția socială mai departe — de unde a lăsat-o natura, adecă *dela constituirea omenirii în națiuni*, propagînd, firește de pe catedră, înfrățirea omenirii și dărîmarea actualei organizații sociale.

Am fi curiosi să știm, dacă guvernului actual și în special ministrului de culte și instrucțiune publică i-ar conveni să căutăm a pune în practică povețele dlui Găvănescu?

(Va urma).

Sosii în Sibiu.

La 8 Decembrie n. 1900.

Hotel „Împăratul Romanilor”: D-na Har-math, privată, Ilye, din Cluj, Lów din Brașov; Perles din Nemet-Palanka, Roth din Feichenberg, Krauss, Rosenberg, Klein, Krauss, Fischer, din Budapesta, Pirchner, Kovács, Ambros, Tscheppe, din Viena, comercianți.

Hotel „Neurhrer”: Toni Robe, actoriță din Brunn; Dietzel, inginer din Alba-Iulia; Salamon din Geogiu-de-Jos, Starbinsky din Rim-nic, comercianți.

Hotel „Meltzer”: Illyefalvi cu soția, major din Brașov; Candrea, avocat din Braț; Friediger, voiajor din Dobrija; Gottfried din Arad, Neudörfer din Viena, comercianți.

Hotel „Habermann”: Galtescu, oficial Anifa Dobrojanu, modistă, din Rimnic.

Bibliografie.

Istoria politiceii, după Sir. Frederick Pollock, de Teodor V. Păcăfian, Sibiu, tiparul „Tipografiei” societate pe acții. Editura autorului. Pe 13 coale 8° mic în broșura aceasta dl Păcăfian ne dă idei și cunoștințe despre „originea politiceii și a scrutării științifice în filosofia greacă”, despre „evul mediu și renașterea” cu referință la istoria politiceii, „secolul XVIII. și contractul social” și „teorii moderne despre suveranitate și legislatură”. Cât pentru stîl și limbă, dl Păcăfian e cu mult mai bine cunoscut publicului român prin scrierile sale de până acum, decât să fie lipsă a pune în vedere aci stilul ușor și curat romănesc al broșurei *„Istoria politiceii”*.

Prețul de 1 coroană (în România 1 fr. 25 bani) e minimalul preț ce se poate pretinde pentru o scriere bună, instructivă și folositoare, cum e *„Istoria politiceii”*. Credem deci, că publicul românesc nu va pregeta să și-o procure. Se capătă la autor, în Sibiu (Nagyszeben), Hechtgasse nrul 16.

Un tinăr

pe deplin versat în afacerile notariale poate afla aplicare imediată în cancelaria subscrisului, pe lângă un salariu lunar de 40 coroane, vipt, cuartir și spălat, afară de vestimenta de pat.

Reflectanții conform diligenței vor primi și percente din lucrările private dela 10—25 percente.

Doritorii de a ocupa acest post se binevoiască a se adresa subscrisului până în 15 Decembrie.

Feneș, la 2 Decembrie 1900.

Traian Radu,

[404] 2—8

not. cercual.

Farmacia lui F. I. R. Hotter la „Sfântul Iosif” în Viena, calea Schönbrunn nr. 182

Absorbinol-Hotter

1/2 flacon fl. 6 —, 1/4 flacon fl. 3.50.

Depărtează toate ecrescențele și așezările unsuroase, fără a cauza stricăciune pîrului. Întărește vinele slăbite și atacate de boală, depărtează toate modăciile de pe mușchi și răcorește toate aprinderile; în-deosebi e foarte sigur leac contra pocheilor, umfăturilor de gîsne, modăciilor dela copii, genunchilor groși, modăciilor de pe vine, oaselor îngroșate, umfăturilor, unde de acestea se ivesc. Vindecă tremu-rea genunchilor și toate contu-siunile.

Praf de nutremînt-Hotter

pentru cal și vite corruțe

1 pachet 80 cr.

Excelent adăos la nutreț pentru a conserva animalului puterea și sănătatea; folosește la toate boalele de rinichi, de begică și de nervi.

Unsoare-Hotter

contra osului mort

1/2 borcan fl. 2.—, 1/4 borcan fl. 1.20.

Depărtează osul mort și ecrescențele de os chiar și în casuri în-vechite, după întrebuintare de 4—6 săptămîni.

Preparate veterinare

1/2 flacon fl. 1.20.

Conservă vinele și mușchii puternici și vioi până la vîrstă înaintată, după frecări cu acest fluid animalul devine capabil de cele mai mari strapațe și training. E cu surprinzător efect întrebuintat și la toate urmărilor de prea mari sforțări, la ologire, reumă și înțepenire.

cele mai eseculente ale timpului modern, conform numeroaselor ateste, nelintrecute în efect de nici unele mijloace de acest soi.

Să se ceară numai *preparate de ale lui Hotter* și să nu se primească altele.

Deposît în farmaci și droguerii. Speditorie principală:

la Farmacia la „Sfântul Iosif”, Viena XII/2,

calea Schönbrunn nr. 182.

Deposît principal la: Dr. Emil Budai, farmacie orășenească în Budapesta, piața primăriei, la Dr. Leo Egger & I. Egger, farmacia „Palatin” în Budapesta VI, boulevard Văcz 17, și la Ios. Török, far. în Budapesta, VI., str. Király 12.

Correspondențe și românește.

Training-fluidul-Hotter

1 flacon fl. 1.20.

Conservă vinele și mușchii puternici și vioi până la vîrstă înaintată, după frecări cu acest fluid animalul devine capabil de cele mai mari strapațe și training. E cu surprinzător efect întrebuintat și la toate urmărilor de prea mari sforțări, la ologire, reumă și înțepenire.

Praf-Hotter pentru rimători

Nr. I. și II.

1 chilo . . fl. 1.20.

Col mai bun mijloc dietetic pentru așterea poftii de mîncare și prin aceasta a promova creșterea rimătorilor; eseculent leac contra orbalțului. [157] 60—104

Nr. II. a se folosi peste tot locul.

Leac de colică-Hotter

1 flacon fl. 1.50

contra tuturor solurilor de colică și încurieri de ud la cai, cum și contra umfărilor la vitele corruțe.

Ajutor grabnic și sigur contra durerilor

de stomach și a urmărilor acestora.

Cel mai probat mijloc de casă pentru regularea mistirii, pentru ajutorarea sănătoasei circulații a sîngelui, pentru depărțarea părților alcătuitoare de sînge, care sînt stricte ori defectuoase (condițiile de căpetenie pentru căștigarea sănătății), precum și pentru grabnică și sigura vindecare a durerilor de stomach d. e. lipsa de apetit, la rigături amare, la vînturile din corp (corăituri), la vomări, la dureri de corp și de stomach, la sgarciuri de stomach, la încălcare a stomachului cu prea multe mîncări, la îmbălări, la congestiuni, la hemoroide, la boale de femei, la dureri de intestine cel mai bun mijloc este deja de 40 ani probatul

Balsam al Drului Rosa

din apoteca lui B. Fragner în Praga 203—III.

Acela învîșează întreagă acțiunea mistirii, produce sînge sănătos și curat și este un mijloc de casă popular sigur, probat și foarte respăndit.

1 sticlă 50 cr., 1 sticlă dublă 1 fl.

Pentru 1 fl. 25 cr. trimiți anticipativ se expediază franco o sticlă mare și pentru 75 cr. se expediază franco o sticlă mică la ori-care din stațiunile austro-ungare.

Atențiune! Fiecare se ceară numai preparatele originale ale apoteii B. Fragner din Praga și să observe dacă toate părțile embalage-ului de pe balsamul Drului Rosa sînt provăzute cu marca rotundă aci arătată; toate părțile embalage-ului de pe alia de casă de Praga poartă marca triunghiulară aci arătată.

Oricine îni anunță o falsificare primește o remunerațiune!

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispoziție și se pot vedea ori-cînd.

Depou în apotecele I. Török, Budapesta, A. Egger, Budapesta.

Principalul depou B. FRAGNER, liferant c. r. de curte, apotecă la „Vulturul negru” al preparatorului în Praga în colțul stradei Spornegasse Nr. 203, în Sibiu se află în apotecele E. Rumlér, K. Müller și K. M. Herzberg.

Politica noastră națională.

Sub titlul acesta general a apărut o interesantă broșură ce poartă titlul următor:

— Rolul dlui D. A. Sturdza în *chestiunea națională*. Studiu istorico-politic de Teodor Raica, profesor gimnasial. Ploiești, Tipografia. „Democratul”, 1899. Format 8° mare, 160 pagine.

Interesantul studiu al zelosului naționalist, dl Raica, e merit pentru lumea politică din România, dar din nenorocire ne privește foarte mult, dacă nu exclusiv și pe noi. E o lectură foarte folositoare, dacă nu necesară, tuturor bărbaților nostri, cari se interesează de politică. În marea crîsă politică națională, care nici astăzi nu s'a sfîrșit, dl Raica aruncă prin studiul seu o intensivă lumină, care va servi multora spre orientare în situația noastră.

Cartea costă 1 leu 25 bani, sau 1 cor. 20 bani. Se poate comanda direct dela autor, ori prin *librăria* noastră.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Baltes. Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Cele mai fine stoffe de lână curată de toate mustrele și cu cele mai ieftine prețuri.

Ludovic Ferentzi,

(mai înainte **A. F. Wensky**) strada Cismădiei nr. 12.

Atelier de croitorie pentru bărbați.

Depositor de stoffe cele mai moderne, croitorie de model, efectuarea prompt și solid.

Pentru cercetarea p. t. mușterilor mei din afară am angajat pe dl **Michael Knall**, care preia pe socoteala mea comenzi și îngrijește luarea de măsură și a fasonului conform învoirii, precum și condițiile de preț și de plată.

Sibiu, în 1 Decembrie 1900.

[401] 3-3

Ludovic Ferentzi.

Cele mai fine stoffe de lână curată de toate mustrele și cu cele mai ieftine prețuri.

LODEN STIRIAN

pentru rind de vestimentație, mantile, havelock, haine de sport, livrée, pompieri, toate din postavuri de lână curată.

Cele mai moderne și mai fine calități de **STOFFE DE POSTAV** pentru haine de bărbați.

Cel mai mare depozit de stoffe pentru **PALTOANE DE IARNĂ.**

Camgarne negre și albastre,

[820] 21-26

Cheviot dela cor. 3. — în sus.

→ Mustre liber de spese. ←

Secția de postavuri a firmei **Kastner & Öhler, Gratz.**

Pentru 15 coroane

Pentru 12 coroane

o escelentă **harmonică**

o escelentă **harmonică**

cu 10 triple tonuri metalice de organe
foi cu învelitoare de oțel, de tot 72 clape (limburuse) de oțel.

cu 10 tonuri metalice de cântat, foi cu învelitoare de oțel, de tot 25 clape (limburuse) de oțel.

Instrucție pentru învățarea autodidactică 50 bani

În cea mai bună ajustare, pe garanță, trimite cu rambursă postală, ori pe lângă platirea înainte. Cu șir dublu, cu 19 tonuri duble de oțel, 6 tari tonuri de bas, de altcunumai ca mai sus: dela 20, 30, 40 coroane și mai sus, și cu trei șiruri cromatice, cele mai bune produse dela universal renumita firmă improtopolată judecătorească și esistență dela 30 ani.

Ioan N. Trimmel,

fabricator de harmonice, Viena, VII/3, Calea împ. nr. 74.

Cataloge detaliate și ilustrate gratis. Carte de instrucție autodidactică pentru harmonice cu două și trei șiruri, cum și pentru de cele cromatice, cu 3 cor. și 3.60 cor. La cumpărarea unei harmonice socotesc pentru cartea de instrucție numai jumătate preț. Flauto, violine, citare, ghitare, aparate de cântat, albumuri cu muzică, la poale de bere, etc., etc., totdeauna în bogat asortiment.

Carti postale cu destinație în Austria au a fi francate cu 5 filer.

CRISA MARE!

New-York și Londra nu a cruțat nici continentul european și de aceea o mare fabrică de argintării a hotărât desfacere totală, în schimbul unei mici recompense pentru speșele efective. Eu sunt plenipotențiat să escut această comisiune, din care cauză timit pentru prețul numai de 6 fl. 60 cr. următoarele obiecte:

- 6 cutite fine de masă, cu pleslele engleze veritabile.
- 6 furculițe americane breveteate, de argint, din o singură bucată.
- 6 linguri de supă americane breveteate.
- 12 lingurițe de cafeasă americane breveteate.
- 1 lingură americană breveteată de turnat supă.
- 1 lingură americană breveteată de turnat lapte.
- 6 tase engleze „Victoria”.
- 2 sfecnice frumoase.
- 1 sifonieră de ceai.
- 1 zaharniță fină.

42 bu-ăți la oală numai 6 fl. 60 cr.

Aceste 42 buci costau mai înainte 40 fl., iar acum se pot căpăta pe prețul minimal de numai 6 fl. 60 cr. Praf de curățat la ele 10 cr. Argintul american breveteat e un metal alb în lăuntru și pe dinafară și-și menține culoarea de argint timp de 25 ani, pentru ce garantez. Ca dovadă ca acest inserat

[337] 8-10

nu e înșelătorie

mă oblig să restitui tuturor banii, dacă nu le va conveni marfa. Să nu înțelese nimenea această ocaziune binevenită pentru a-și procura această garnitură pompoasă, foarte acomodată ca

daruri de Crăciun și Anul-Nou

cum și pentru menajul casei.

Se află exclusiv numai la

A. HIRSCHBERG,

casă de comerț breveteată pentru export de argint american,

Viena, II. str. Rembrandt 19/8.

Spedițiuni cu rambursă ori pe lângă trimiterea înainte a prețului.

Veritabile numai cele provăzute cu marca de alături (metal sanitar).

Estras din scrisorile de recunoștință:

Cu prima spedițiune sunt foarte mulțumit, o voi recomanda mai departe.

Vigaua posta Hallein, Salzburg.

Ioan Gruber, preot.

Sunt foarte mulțumit cu garnitura trimisă. Vă rog încă pentru o nouă garnitură.

Lrbaczow, Galiția.

Babic, căpitan.

Pachetul 1-am căpătat și sunt mulțumit cu el; rog încă o garnitură cu 6 fl. 60 cr.

Cluj.

Baronessa Bánffy.

Nr. 1196-1900.

[406] 1-3

Publicațiune.

Comuna Noul-săsesc (Neudorf) esarîndează în litație publică pășunatul ce-l are în estensiune de circa 150 jugere catastrale. Litația se va ține la 16 Decembrie a. c., înainte de amiază la 11 ore și pășunatul se va da mai mult oferentului, dela 1 Ianuarie 1901 până la finea lunii Decembrie 1903.

Litația e verbală, se primesc însă și oferte în scris provăzute cu vadiul necesar. Prețul strigării este 600 coroane. Vadiul 60 coroane.

Condițiile amănunțite se află în Noul-săsesc la

Primăria comunală.

Noul-săsesc, în 2 Dec. 1900.

Varză acra de Ardeal

foarte bine curățată trimite la revânzătorii în buți dela 300 chgr.

în sus — cu prețuri ieftine

Fabrica de conserve

„Transsylvania”

în Deva.

[405] 1-3

Preț-curenturi despre conserve la cerere se trimite.

Important pentru ori-cine!

Un product escelent din patrie este

DURATOR

legal înregistrat,

care prin simpla ungere a talpei încălțămintelor face ca aceea să fie de cinci-ori așa de durabilă și așa de sigură contra umezelii.

Prețul unei doze de tinctura, împreună cu invaziunile necesare pentru întreținere costă 1 cor.; o sticlă mai mare 2 coroane.

Pe postă se expediază franco, dacă se trimite înainte 1 cor. 20 bani.

Se află la toate băcăniile, drogueriile, păpucăriile etc.

[381] 2-10 Depozit principal:

Fabrica de durator,

Budapesta, V., Lipót-körut nr. 3.

Revânzătorii se caută în tot locul.

KRISTALY

din izvorul de munte dela băile

Sft.-Luca

este cea mai curată, mai gustoasă, mai sănătoasă și cea mai ieftină

apă minerală.

Se află în toate băcăniile și restaurantele mai de seamă.

Recomandată de multe sute de medici renumiți.

Mijlocul probat prin autorități medicale și în spitalele mai mari folosit cu rezultat escelent este:

spirt de reumă (Reuma-Geist)

cu efect sigur și extraordinar grabnic contra gicht, reumă, ischias etc.

Efectul este în unele cazuri așa de extraordinar încât adese-ori și la cele mai învechite boale după întreținere de câteva-ori înceată durerile cele mai acute.

Durere de dinți și de cap se vindecă în 5 minute.

Prețul unei sticle cu instrucție pentru folosit costă 1 cor., în calitate mei tare 2 cor. 40 bani.

Se capătă aproape în toate apotece le.

Pe postă cu rambursă sau trimițându-se banii înainte se expediază de către subscrișul

WIDDER GYULA,

apotecar în S.-A.-Ujhely.

Depozit principal în Budapesta la apoteca dlui Josef Török, Király-utca 12 și la Egger-Náder Apoteke, VI., Váci-körut 17. În Sibiu la apotecile I. C. Molnár, Gottlieb Henrik, E. Rummler. În Sebeșul-săsesc la apoteca Ludwig Binder. În Mediaș la apoteca Josef Oberth. În Cehalm la apoteca Ed. Victor Melas. [392] 6-20

Neamănate scrisori de recunoștință și mulțumită. Efect vindecător admirabil.

Deschidere de local.

Prin prezenta îmi permit a aduce la cunoștința p. t. publicului, că mi-am deschis în **Plata-mare nr. 12**, lângă prăvălia de modă a lui M. Nedelkovits, un

Birou de plasare

pentru personalul dela hotele, cafele, restaurante și pentru personalul privat.

Apelând la binevoitorul sprigin al onorului public, dau asigurarea, că voi face cele mai bune servicii posibile.

Cu deosebită stimă

Franz Fleck & A. Preis.

[397] 2-3

Fluidul lui

Marca șerpe.

Dovedit de mult timp ca mijloc bun cosmetic (frecare) pentru întărirea vinelor și mușchilor corpului omenesc.

Prețul:

1/1 flacon cor. 2.—

Veritabil numai cu marca de mai sus se capătă în toate farmaciile drogueriile.

[224] 8-15

Depozit principal: **Farmacia cereală, Korneuburg lângă Viena.**

8 medalii de aur.
19 medalii de argint.

Kwizda.

Fluidul turiștilor

Folosit cu succes la întărirea și recăștigarea forțelor după ture mai mari din partea turiștilor, bicicliștilor și călăreștilor.

Prețul:

1/2 flacon cor. 1.20.

Veritabil numai cu marca de mai sus se capătă în toate farmaciile drogueriile.

[224] 8-15

Depozit principal: **Farmacia cereală, Korneuburg lângă Viena.**

Friedrich Baumann,

Sibiu, str. Cismădiei nr. 2 (lângă hotel „Împăratul Romanilor”), recomandă

noutăți ieftine de sezon,

obiecte de modă, manufactură, albitui și mărfuri cu cotul,

apoi: oovoare, perdele, garnituri de masă și de pat, stofă de haine pentru dame, barchente piquet și vestimentație, blouse, umbrele (paraplele), mufuri, articole pentru biciclete, eșarpe de teatru, capichoane etc. etc.

Depozit în comisiune

la

Ferdinand Baumann, țesătorie premiată în Sebeșul-săsesc

cu prețuri originale la vânzări cu bani gata.

Cu prețuri de boltă conform preț-curentului ilustrat

albituri de lână normale originale

— singur veritabile —

ale profesorului Dr. Jaeger

[348] 4-6

din fabrica singur concesiionată și premiată în diferite rinduri a lui

Fili W. Benger în Bregens.

Gratuit și fără spese

primește la cerere ori-cine ilustratul nostru preț-curent, precum și bogate colecțiuni de mustre de stoffe pentru haine de dame, stoffe de lână, barchende, pânzării etc.

Serviciu solid în general recunoscut!

Espediții în valoare de 10 fl. se trimite fără spese.

Unele articole de saison, pe care le vindem senzațional de ieftin, le notăm aici:

- 0 parte de cea 15 000 m., stofă de haine pentru dame, 120 cm. lată, per metru fl. — 42.
- » » » 8000 m. cheviot englez, 120 cm. lat, per metru » — 55.
- » » » 5000 m. postav pentru dame, calitate grea, 120 cm. lat, per metru » — 65.
- » » » 12.000 barchende de modă și flanelă de spălat, per metru » — 22.
- » » » cantități colosale de cămași-jäger, cu piept dublu, pentru bărbați, per bucată » — 48.
- » » » cămași blănuite cu piept dublu, pentru bărbați, per bucată » — 75.
- » » » pantaloni-blănuți, per bucată » — 75.
- » » » pantaloni da barchent, per bucată » — 45.
- » » » plaid-uri pentru dame, mari de 10/4 coți, numai cu » — 1.35.

Mai departe apoi ciorapi împlețiți per păreche 14 cr.; cămași pentru femei din pânză tare (Rieseneinen) per bucată 48 cr.; șorțe de gospodărie din pânză tare vânăta per bucată 29 cr.; blouse de barchent per bucată 75 cr.; acoperitoare de pat cusute după ac din cel mai bun material fl. 2.25; cearșafuri din un lat 150/200 cm. de mari, foarte tari à 82 cr.; saci da paie (străjaciuri) destul de mari à 92 cr.

Important pentru revânzătorii! Un pachet de pânză și de resturi de țesături lung de 1—5 m. la oală de 45 m. numai cu fl. 9.75. Un pachet cu resturi de stoffe pentru haine de dame dela 2—7 metri, lung în total 30 metri numai cu fl. 10.75

Prima casă de vânzare din Graz

(Erstes Grazer Kaufhaus)

Graz, Jakominiplatz nr. 13.

[553] 5-10